

forekommer mig ikke ganske rigtig. Der er, som sagt, rundt omkring fra de forskelligste Lag i Befolkningen rettet en indtrængende Anmodning til Lovgivningsmagten om, at de Folk, der kun ville kirkelig vies, maa faa Lov til det. Det vilde være urigtigt, om man paa Trods af den Stemning, der har rejst sig, nu vilde fremtvinge tvungent borgerligt Ægteskab. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale Forslaget i den af Landstinget affattede Form.

Svendsen: Jeg skal ogsaa bestræbe mig for ikke at trække Forhandlingerne længere ud end højst nødvendigt, for om vi muligt kunde blive færdige i Dag. Naar jeg kan gøre det, er det under den Følelse, at vi ikke i Dag staa over for den endelige Afgørelse af dette Spørgsmaal. Hvis vi virkelig gjorde det, hvis det afgørende, endelige Valg i denne Sag skulde træffes her i Dag, vilde jeg have forbeholdt mig fuld Frihed til at tale saa meget, jeg fandt det nødvendigt i denne Sag, som jeg mener er af overordentlig stor Betydning. Som sagt, jeg antager, at det ikke er det endelige sidste Stadium i denne Sags Gang gennem Tingene, jeg haaber, at Vejen fremdeles maa være aaben for en Gang at slutte med et Resultat, som baade Samfundet, Staten og Kirken kunne være tjente med.

Jeg skal gøre nogle Bemærkninger til den højtærede Ordfører for Flertallet (Høgsbro), som jo anbefalede at føre Forslaget tilbage til den Skikkelse, det havde, da det gik herfra op til Landstinget. Han hævdede, at i Landstingets Stilling var der ikke nogen som helst Imødekommelse over for Folketinget. Det har den højtærede Ordfører ikke fuldkommen Ret i. Jeg indrømmer, at Forslaget nu er meget afvigende fra Folketingets Affattelse, men man maa huske paa, at her er Tale om et Principspørgsmaal, som man ikke saadan kan give Afslag paa eller gaa paa Akkord om. Det store Spørgsmaal er, om Folk vedblivende skulde have Ret til at faa deres Ægteskab indgaaet i Kirken under de Former, som i Aarhundreder have været deres Ret, eller om man skal gaa til den anden Yderlighed og bestemme, at i Fremtiden skulde alle Ægtefolk i Landet uden Hensyn til deres eget personlige Ønske først gaa til Ægteskabsforstanderen og der afgive den vigtigste Beslutning, det vigtigste Ja, de overhovedet komme til at afgive i deres Liv. Det er disse to Principspørgsmaal, der staa over for hinanden,

og der kan ikke ske ret megen Imødekommelse fra nogen af Siderne over for dem.

Den ærede Ordfører sagde, at naar der blev talt imod det almindelige borgerlige Ægteskab ud fra den Betragtning, at det vilde bidrage til, at Ægteskabet mere end hidtil af Befolkningen vilde blive betragtet som et almindeligt Kontraktsforhold, hvad der vilde være uheldigt for Betydningen af Ægteskabets Vedvaren eller Uopløselighed, maatte han protestere derimod. Det Løfte, sagde han, der blev givet for den borgerlige Ægteskabsforstander, maatte være ubestrideligt lige saa bindende som det, der blev givet i Kirken for Præsten. Men der tager den højtærede Ordfører højlig fejl. Vi vide jo alle, at det borgerlige Samfund giver Tilladelse til at opløse en Mængde Ægteskaber, som Kirken ikke vilde give Lov til at opløse. Ægteskabets Uopløselighed gælder ikke over for Staten. Der kan af mangfoldige Grunde faas Tilladelse af Staten til Skilsmisse, saa at Folk ere absolut berettigede til at tro, at naar Ægteskabet for at være retsgyldigt skal indgaaes for Ægteskabsforstanderen eller Øvrigheden, er dermed ogsaa sagt fra Lovgivningsmagtens Side, at Ægteskabet ikke er den ubrydelige Institution, som Kirken og de kristne Folk i Danmark have hævdede. Den højtærede Ordfører har heller ikke Ret i, at et saadant borgerligt Kontraktsforhold, et saadant borgerligt Løfte har den samme bindende Betydning som et helligt Løfte afgivet i Kirken for Præsten. Hvorfor have vi ellers ved vigtige Sager indført Edsaflæggelse? Det er jo netop, fordi der bliver hævdede, at det almindelige Løfte om at ville tale Sandhed, som Folk afgive under borgerlige Former, ikke er tilstrækkeligt, det er netop derfor, der maa en Bekræftelse, en Bestyrkelse, en større Garanti til, for at Løftet er ærligt og sandt og vil blive holdt. Derfor forlanges det i Lovgivningen, at Løftet skal afgives under kristelige eller religiøse Ceremonier, hvorved det bliver mere bindende for de vedkommende. Det have vi talt en hel Del om under Retsreformens Behandling, og Edsaflæggelsen vilde den højtærede Regering ikke give Afkald paa, fordi den mente, at det netop vilde bidrage til at svække Retssikkerheden og de Former, under hvilke der her skal arbejdes. Jeg er overbevist om, at netop det, at Ægteskabsløftet hidtil er blevet afgivet under disse højtidelige Former for Præsten i Kirken, har bidraget meget til, at vi ikke have haft flere Skilsmisser, end vi